Wigurskiego, protekcyey szukaiącego, w tym tak cięszkim niebezpieczenstwie bedącego, ziechawszy na grunt iakosmy wyrozumieli przez szlachtę wyzey położoną y Martyna przysięznego, iako to iest prawdziwa inkwizycya domowa, w ktorey my imci panu Wigurskiemu daiemy testimonium y dla lepszey wiary rękami naszemi podpisuiemy sie. My iako obywalele Mszanieccy naprzod iako nie umieiący pisac, kładziemy znak krzyza swiętego: Mikołay Maiowski, Władysław Wasilkowski. My zas bedący przy tey relacyey wyzey podpisanych rękami naszymi podpisuiemy sie: Dominik Rzeczycki, Antoni Firleiewicz, Szymon Zydzicki, Jozef Polikowski, Antoni Malewski, Szymon Łęczycki. My zas wielmoznego imci pana starosty dzwinogrodzkiego zeslani podpisuiemy sie: Jozef Paryszowski, Martinus Bozowski, Michał Polikowski.

(Ind. Rel. Castr. Halic. T. 215, p. 1494—6).

Богдан Барвінський.

Варіанти до „Богданової могили“ Шевченка.

Покійний співробітник наш д. Олексій Маркевич надіслав був мині на початку сього року копію Шевченкової „Богданової могили“, списану ним з автографа, з таким поясненнєм: „у п. Орлової, що живе близько одної з станций Николаївської зелізниці, знайшлось три власноручно написані на листку паперу поезиї Шевченка, дві з них загально звісні: „Не завидуй богатому“, „Не жени ся на богатій“, а третя — „Стоїть в селї Суботові“ хоч і звісна, але з прогалинами; що вони стоять в росийських виданнях, се натурально, але єсть прогалини і в пражськім виданню, а львівського у мене нема. Мині прийшло на гадку, що може сї прогалини ще не опублїковані, отож і посилаю Вам сю поезию в цїлости“.

В новійших виданнях Кобзаря, як відомо, ся поезия друкуєть ся без прогалини, але прислана Маркевичом копія мала декілька варіантів, які я собі по одержанню його листа понотував, відкладаючи їх опублїкованнє до якоїсь нагоди. Тепер подаю їх на памятку покійника, що потрудив ся їх прислати. З них деякі безвартостні, очевидно — се помилки, деякі ж мають свою цїну. Подаю ті вірші, що мають варіанти в порівнянню з виданнєм проф. Романчука, зазначаючи курзивою самі варіанти:

Могили *все* розривають

За те тобі така й *доля*

Ляхи задавили

Що *вони* тільки наймали
Татарам на пашу
Та *Ляхам* — *а* може й справді!
Нехай *по їх* буде!
Так сміють ся *ж* з України
Стороннії люде...
Не смійте ся *ж*, чужі люде!

М. Грушевський.